

НАРЕДБА № 12 от 6.11.1998 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци

Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 152 от 22.12.1998 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци, наричани по-нататък за краткост "площадки за третиране на отпадъци".

(2) При определяне на площадките за третиране на отпадъци и организиране на дейностите върху тях се спазват и изискванията на Закона за териториално и селищно устройство, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за горите, както и международните споразумения, по които Република България е страна - за случаите, когато с тях се поставят допълнителни изисквания към площадките за третиране на отпадъци.

Чл. 2. (1) Наредбата се отнася за площадките за третиране на битови, производствени, строителни и опасни отпадъци, разположени при източника на тяхното образуване или като самостоятелни площадки, върху територията на които се организират следните дейности по третирането на отпадъци:

1. събиране на отпадъци, в т. ч.:
 - а) при източника на тяхното образуване;
 - б) на самостоятелни площадки за събиране и/или сепариране (разделно събиране) на отпадъци;
2. временно съхранение на отпадъците на самостоятелни площадки, в т. ч.:
 - а) на претоварни площадки и станции;
 - б) на площадки за балиране, пакетиране или брикетиране на отпадъци преди или след извършване на основната дейност по обезвреждане на отпадъците;
3. обезвреждане на отпадъци, в т. ч.:
 - а) депониране - складиране на отпадъци за повече от 6 месеца по начин, който не представлява опасност за човешкото здраве и за околната среда, и не се предвижда последващо третиране на отпадъците;
 - б) обезвреждане на отпадъците чрез термични методи (изгаряне или пиролиза), компостиране или други методи;
 - в) рециклиране или друго преработване за превръщане на отпадъците в суровини или крайни продукти за употреба - за случаите, когато се извършват на самостоятелни площадки.

(2) Наредбата не се отнася за площадките за третиране на отпадъците по чл. 2, ал. 2 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (ЗОВВООС).

Чл. 3. Дейностите, които се осъществяват на площадките за третиране на отпадъци, трябва да осигуряват преработване или обезвреждане на отпадъците,

което не уврежда човешкото здраве и не използва вредни за околната среда производства или методи на обезвреждане, в т. ч.:

1. не създава риск за състоянието на водите, въздуха, почвата, геоложката основа, растителния и животинския свят;
2. наднормени шум, вибрации, въздействия от други вредни физични фактори и неприятни миризми;
3. съществено увреждане на ландшафта и вредни последици за защитените природни обекти и за недвижимите паметници на културата.

Чл. 4. (1) За територията на всяка община общинските органи осигуряват необходимата интегрирана и ефективна мрежа от площадки за третиране на отпадъци.

(2) Мрежата по ал. 1 трябва да осигурява:

1. подходящ избор на площадките, върху които ще се разполагат съоръжения и инсталации за дейности по третирането на отпадъците, който да отговаря на изискванията на тази наредба и плановете за управление на дейностите по отпадъците;
2. обезвреждане на отпадъците на най-близко разположената подходяща площадка от гледна точка на методите и технологиите за обезвреждане.

(3) Върху площадките се разполагат съоръжения и инсталации, които са съобразени с най-добрата налична технология, която не води до прекомерни разходи при извършване на съответната дейност по третиране на отпадъците.

Глава втора **УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОТРЕЖДАНЕ НА ПЛОЩАДКИТЕ**

Чл. 5. Отреждането на нови площадки за третиране на отпадъци включва:

1. предварително проучване за определяне на възможните площадки;
2. процедура за избор на площадка.

Чл. 6. (1) Предварителното проучване за определяне на възможните площадки включва:

1. определяне капацитетните възможности на площадката;
2. установяване предназначението и собствеността на земята, върху която се предвижда площадката;
3. оценяване на топографските особености на района, характеристика на почвата, категория на земята и климатичните условия - за площадките извън строителните граници на населените места;
4. провеждане на геоложки, инженерно-геоложки, хидрогеоложки и хидроложки проучвания - за случаите, когато това се налага от вида и спецификата на предвиждащите се върху площадката съоръжения и дейности по третиране на отпадъците;
5. установяване на незащитени и разкриващи се на повърхността водоносни хоризонти;
6. определяне на възможностите за транспортен достъп до площадката;
7. определяне на разстоянието от площадката до обектите, подлежащи на здравна защита;
8. определяне на специфичните особености на предвидените дейности по третирането при отчитане на вида и количеството на отпадъците;
9. доказване на необходимостта от нова площадка за дейности по третиране на отпадъци за съответната територия (регион, община, населено

място или предприятие), вкл. доказване, че няма възможност съответните дейности да се извършват на съществуващата площадка.

(2) Площадките за съоръжения за третиране на отпадъци не могат да се разполагат върху:

1. терени, застрашени от наводнения;
2. терени с потенциално активни или затихнали свлачища;
3. срутища и терени, застрашени от падащи камъни;
4. блатисти области;
5. карстови райони;
6. терени с проучени и доказани геоложки запаси от подземни природни богатства.

Чл. 7. (1) Изборът на местоположението на самостоятелните площадки за третиране на отпадъци се извършва с териториално-устройствените и градоустройствените планове в предимно производствените и специалните производствени зони по чл. 22 на Наредба № 5 за правила и норми по териториално и селищно устройство (обн., ДВ, бр. 48 от 1995 г.; изм., бр. 30 от 1996 г. и бр. 7 от 1998 г.).

(2) Когато площадките за дейности по третиране на производствени и опасни отпадъци се предвиждат на мястото на образуването им, те се включват в инфраструктурата на съответното производствено предприятие.

(3) На площадките по ал. 2 се предвиждат съответно необходимите съоръжения за постигане на възможно най-пълното им обезвреждане или намаляване на техния обем (смесителни камери, сепаратори, резервоари за събиране на масла и нефтопродукти, филтър-преси, съоръжения за раздробяване, балиране, пакетирание, опаковане, брикетирание и др.).

Чл. 8. В случаите, когато площадката за третиране на отпадъци се предвижда в земеделски или горски земи, изборът се извършва чрез провеждане на съответната процедура за:

1. промяна на предназначението на земеделските земи при условията и по реда на Закона за опазване на земеделските земи и Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи (ДВ, бр. 48 от 1996 г.);
2. промяна на предназначението на горските земи при условията и по реда на Закона за горите и Правилника за прилагане на Закона за горите (ДВ, бр. 41 от 1998 г.).

Чл. 9. (1) Местоположението на площадките за третиране на отпадъци се обосновава технико-икономически по отношение на:

1. възможности за максимално съвместяване на една площадка на дейности по третиране на отпадъци, като се дава предимство на регионалния (междубщински) принцип за третиране на отпадъците и на възможността за съвместно третиране на съвместими отпадъци, образувани от повече източници;
2. определяне на оптимални разстояния до основните източници на образуване на отпадъци;
3. използване на непродуктивни земеделски земи, незалесени райони или райони, заети от храсти и малоценни насаждения;
4. бъдещо разширение на площадката, когато това се предвижда със съответната програма за управление на дейностите по отпадъците по чл. 28 ЗОВООС;
5. осигуряване на възможности за захранване на площадката от съществуващи водоснабдителни и канализационни системи и електроснабдяване и свързването ѝ със съществуващата пътна мрежа;

6. максимално запазване на съществуващите озеленени площи между предприятията и населените места и между площадките за третиране на отпадъци и съседните промишлени предприятия;

7. централизирано използване на депа за земни маси при строителството и експлоатацията на депа за отпадъци и хвостохранилища;

8. релефа на местността и розата на ветровете с оглед осигуряване на най-благоприятни условия за разсейване на емисиите на вредни вещества и неприятни миризми от изпускащите устройства на инсталациите за термично обезвреждане на отпадъци и газоотвеждащите инсталации на депата за отпадъци;

9. замърсяване на въздуха в района, като се държи сметка за необходимите мерки (степен на пречистване, височина на изпускащото устройство и др.), така че след изграждането на инсталацията за обезвреждане на отпадъци и/или на газоотвеждащите инсталации на депата съдържанието на вредни вещества в приземния слой на въздуха да не надвишава допустимите концентрации съгласно Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух (ДВ, бр. 88 от 1997 г.).

(2) Площадките, върху които се предвиждат дейности по третиране на отпадъци, при които се отделят прах, вредни вещества или лоша миризма в атмосферния въздух (съоръжения за изгаряне и пиролиза на отпадъци, депа за отпадъци и др.), се разполагат в подветрената страна спрямо зоните за обитаване, другите обекти, подлежащи на здравна защита, и съседните предприятия, като се отчитат посоката и скоростта на преобладаващите ветрове.

(3) Площадки за третиране на отпадъци със съоръжения, които са източници на шум с ниво на звуковото налягане над 50 дБ (балистично сепариране, раздробяване и смилане на отпадъци и др.), се разполагат по отношение на зоните за обитаване на разстояние, което осигурява спазването на Нормите за пределно допустими нива на звуково налягане в различните територии и зони на населените места (обн., ДВ, бр. 87 от 1972 г.; изм., бр. 16 от 1975 г.).

(4) Площадки за третиране на отпадъци със съоръжения, които са източници на електромагнитни полета, се разполагат по отношение на населени територии на разстояние, което осигурява спазването на Наредба № 9 за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (публикувана заедно с методиката в Служебен бюлетин на Медицинска академия, бр. 2 от 1991 г.).

Чл. 10. (1) Между площадките за третиране на отпадъци и границата на жилищната зона на населените места, курортните и излетните комплекси, както и предприятията и складовите бази от хранителната промишленост задължително се оформя хигиенно-защитна зона за осигуряване на здравна защита на селищната среда и прилежащите ѝ територии съгласно приложение № 1 на Наредба № 7 за здравна защита на селищната среда (обн., ДВ, бр. 46 от 1992 г.; изм., бр. 46 от 1994 г., бр. 89 и 101 от 1996 г., бр. 101 от 1997 г.).

(2) Намаляването или увеличаването на хигиенно-защитните зони при избора на площадка за третиране на отпадъци се разрешава от Министерството на здравеопазването при условията и по реда на чл. 4 от Наредба № 7 за здравна защита на селищната среда при изясняване на здравно-хигиенните аспекти на местоположението на обекта въз основа на следните показатели:

1. характеристика на третираните отпадъци, в т. ч.:

- а) вид на отпадъка (опасен или неопасен);
- б) количеството на обработвани, респ. депонирани отпадъци;
- в) физична и химична структура на отпадъците и тяхната токсичност, дълготрайност на въздействие и способност за биоаккумуляция;

2. технологични характеристики и параметри на използваните съоръжения и инсталации за третиране на отпадъците по отношение на замърсяването на компонентите на околната среда и удовлетворяване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;

3. очаквано отделяне на вредни емисии в компонентите на околната среда по вид и количество;

4. специфични теренни и климатични особености, които оказват влияние върху вида, количеството и териториалния обхват на вредните емисии в компонентите на околната среда.

Чл. 11. Не се допуска разполагане на площадки за третиране на отпадъци извън определените с териториално-устройствените и градоустройствените планове производствени зони, когато територията представлява:

1. земеделски и горски земи, за които не се допуска промяна на предназначението им;

2. защитени природни територии или територии, обявени за недвижими паметници на културата;

3. курортни местности, курорти, излетни комплекси и буферни зони около резервати;

4. санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване;

5. райони с неблагоприятни инженерно-геоложки условия - свлачища, срутища, заблатяване, карстови райони и др.;

6. незащитени и разкриващи се на повърхността водоносни хоризонти;

7. находища на подземни природни богатства.

Чл. 12. (1) Размерът на необходимата земя (площта) за разполагане на площадките за третиране на отпадъци се обосновава с генерален застроителен план на площадката съгласно установените коефициенти в табл. 1.

Таблица 1

№ по ред	Площадки за дейности по третиране на отпадъците	Коефициент на използваемост на територията на площадката
1.	Депониране	0,90
2.	Термично обезвреждане (изгаряне и пиролиза)	0,80
3.	Компостиране	0,75
4.	Събиране, временно съхранение и предварителна преработка	0,80
5.	Рециклиране	0,85
6.	Други физико-механични и химични методи за обезвреждане и преработка	0,85
7.	Хвостохранилища, шламоохранилища и др. - до 1 м от петата на насипа	0,95

(2) Коефициентът на използваемост на площадките по табл. 1 се определя като отношение на площта, застроена с основни и спомагателни съоръжения и инсталации за третиране на отпадъците, на обслужващите административни, битови и други сгради и помещения, складове, навеси, надземни и подземни площадкови инженерни мрежи (пътища, тротоари, пешеходни алеи, водоснабдителни и канализационни мрежи и съоръжения, електрически уредби, естакади и други площи, заети от открити производствени площадки, складове и паркинги), към общата територия на площадката, която включва всички необходими терени по генералния план и приложената към него подробна ведомост за размерите и площта на всички отделни сгради, съоръжения, открити площадки и пътища. В общия размер на площадката не се включват предвидените озеленени площи и площите за здравна защита на селищната среда извън територията на площадката.

Глава трета

ПРАВИЛА И НОРМИ ЗА ЗАСТРОЯВАНЕ НА ПЛОЩАДКИТЕ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ

Чл. 13. (1) Площадките, предназначени предимно за третиране на отпадъци, се застрояват със:

1. производствени (за основната дейност по обезвреждане на отпадъците) съоръжения и инсталации;
2. спомагателни съоръжения и инсталации за предварителна обработка или за преработка на обезвредените отпадъци, вкл. открити и покрити складове;
3. обслужващи сгради и съоръжения за работещите на територията на площадката.

(2) Площадките за извършване на дейности по третиране на отпадъци, разположени на територията на предприятието, източник на отпадъка, се устройват и застрояват съобразно правилата и нормите за устройство и застрояване на съответното основно производствено или друго предприятие.

Чл. 14. (1) Територията на площадката за третиране на отпадъци се застроява при спазване на нормите в табл. 2.

(2) Максимално допустимата плътност на застрояване, максимално допустимата интензивност на застрояване и максимално допустимата интензивност на застрояване, изразена в обем, се определят съответно по чл. 9, 10 и чл. 23, ал. 3, т. 4 от Наредба № 5 за правила и норми по териториално и селищно устройство.

Чл. 15. (1) Местата (площадките), предназначени за събиране и временно съхранение на битови отпадъци на територията на населените места, вкл. за разделното им събиране, се определят като:

1. обособени площадки, разположени в дворищно-регулационни парцели или в обхвата на уличната мрежа - в зоните на тротоарите или в местата за паркиране;
2. разположени в жилищни и други сгради на нивото на прилежащия им терен като помещения за събиране на битови отпадъци.

(2) Местата по ал. 1 трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да са разположени възможно най-близо до уличната мрежа;

2. да са с трайна настилка (бетонна, асфалтобетонна, с плочи и др.), която осигурява възможност за почистване и за защита на почвата от замърсяване;

3. да са с осигурен свободен достъп до улицата;

4. да са с площ, достатъчна за извършване на дейността по извозването на битовите отпадъци;

5. да са съоръжени със съдове за сметосъбиране, които да осигуряват защита на околната среда срещу разпиляване на отпадъци.

Таблица 2

№ по ред	Площадки за дейности по третиране на отпадъците	Максимално допустима плътност на застрояване	Максимално допустима интензивност на застрояване	Максимално допустима интензивност на застрояване, изразена в Кинт/об	Максимално озеленена площ в % от общата площ
1.	Депониране	90	-	-	10+50 от рекултивиранията площ
2.	Термично обезвреждане (изгаряне и пиролиза)	60	1,8	9	25
3.	Компостиране	70	2,4	9	25
4.	Събиране, временно съхранение и предварителна обработка	70	1,8	9	25
5.	Рециклиране	70	2,4	9	25
6.	Други физико-механични и химични методи за обезвреждане и преработка	70	1,8	9	25
7.	Хвостохранилища, шламоохранилища и др. – до 1 м от петата на насипа	100	-	-	50 от рекултивиранията площ

Чл. 16. Генералният застроителен план на площадката за третиране на отпадъци трябва да осигурява най-благоприятни условия за организация на

дейностите по третирането, опазването на околната среда, здравословни и безопасни условия на труд, пожарна безопасност, физическа защита (охрана) на територията и икономично използване на земята при висока ефективност на инвестициите.

Чл. 17. Генералният застроителен план на площадката за третиране на отпадъци се изработва при отчитане на:

1. функционалното зонироване на територията, в т. ч.:
 - а) особеностите на технологията за третиране на отпадъците като определяща за съставянето на генералния план;
 - б) обвързването на технологичните връзки с товароборота на постъпващите и/или отделяните отпадъци;
 - в) санитарно-хигиенните и противопожарните изисквания и изискванията за опазване на околната среда;
2. икономичното използване на територията при осигуряване на:
 - а) възможност за бърза реконструкция на съоръженията или смяна на технологията за третиране на отпадъците, а за депата, хвостохранилищата и шламоохранилищата - възможност за бърза рекултивация;
 - б) необходимите и обосновани резерви за разширение на съоръженията и инсталациите без нарушаване на общата структура на зонироването;
3. изграждането на необходимите административни и обслужващи сгради и помещения за работещите;
4. благоустрояването на територията на площадката;
5. наличието на защитени природни обекти или недвижими паметници на културата и др.;
6. вписването на площадката и нейното застрояване в околния ландшафт.

Чл. 18. (1) В генералния план на площадките за третиране на отпадъци се обособяват следните зони за различните видове дейности:

1. зона за приемане на отпадъците с контролно-пропускателен пункт;
2. основна (производствена) зона - за осъществяване на основната дейност по третиране на отпадъците;
3. спомагателна зона за извършване на предварителна преработка преди основната дейност за обезвреждане и за преработка на остатъка след обезвреждане на отпадъците;
4. складова зона;
5. обслужваща (административно-битова) зона - при необходимост.

(2) Разделянето на зони по ал. 1, групирането на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци в отделните зони и взаимното разположение на самите зони се уточняват в зависимост от конкретните условия и вида на дейностите по третиране на отпадъците.

Чл. 19. Разстоянията между сгради и открити съоръжения, в които са монтирани машини, които предизвикват динамични натоварвания и вибрации на земната основа, се определят по изчисления, като се отчитат:

1. инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия на терена;
2. физико-механичните и деформационните свойства на земната основа под фундаментите;
3. мероприятията за отстраняване влиянието на динамичните натоварвания и вибрациите от земната основа върху други сгради и съоръжения.

Чл. 20. Водоемите (ретензионни басейни, утаители за шлам и др.), разположени на площадката за третиране на отпадъци, не трябва да застрашават с наводнение нейната територия и съседните ѝ територии или да замърсяват прилежащите подземни водоносни хоризонти.

Чл. 21. Местоположението на сградите и съоръженията се определя съобразно степента на пожароустойчивост на конструкциите, категорията на дейностите по третиране на отпадъци по пожарна опасност съгласно противопожарните строително-технически норми (ПСТН), санитарно-хигиенните изисквания и сервитутните разстояния между комуникациите при осигуряване на най-кратки комуникационни и технологични връзки.

Чл. 22. (1) Автомобилните пътища на територията на площадката за третиране на отпадъци и товаро-разтоварните фронтове като елементи на генералния план трябва да осигуряват:

1. единен транспортен процес за предаване на отпадъците за третиране при възможност без претоварване;
2. безопасност на движението;
3. спазване изискванията на ПСТН;
4. осигуряване на контролно-пропускателен режим съгласно изискванията на Наредба № 7 за елементите на системите за физическа защита на строежите (ДВ, бр. 70 от 1998 г.).

(2) Местоположението на хидравличния, пневматичния и конвейерния транспорт и на тръбопроводите се определя в генералния застроителен план в съответствие с технологичните изисквания за вътрешноплощадковия транспорт.

Чл. 23. (1) При планиране територията на площадките за третиране на отпадъци се предвиждат:

1. експлоатационни вътрешноплощадкови автомобилни пътища, които осигуряват връзка между отделните съоръжения и инсталации за третиране на отпадъците, в зависимост от топографските и планировъчните условия;
2. служебни автомобилни пътища, които осигуряват скорост на движение от 15 до 30 км/час за:
 - а) превозване на спомагателни и домакински товари;
 - б) преминаване на пожарни автомобили;
 - в) подходи към гаражи и паркинги, пунктове за зареждане, складове и др.

(2) При планиране територията на депата за отпадъци, хвостохранилища и шламоохранилища се предвиждат отделни пътища за движение на верижните и уплътнителните машини (булдозери, скрепери и др.) и на автомобилите с голяма товароподемност.

(3) Броят на лентите за движение, широчината на пътното платно и видът на настилката, минималните и максималните надлъжни и напречни наклони, минималните радиуси на хоризонталните и вертикалните криви, напречният профил на пътното платно и възможностите за изграждане и ползване на експлоатационните пътища в процеса на строителството се определят в зависимост от вида и предназначението на пътя, изчислителния обем на превозваните отпадъци и други превозвани товари, габарита и широчината на оразмерителния автомобил и скоростта на движение.

(4) Пътищата за верижните машини се проектират успоредно на пътищата за автомобилния транспорт, по възможност по-ниско или самостоятелно. При стеснени теренни условия или неоправдано оскъпяване на самостоятелен път за верижните машини верижни машини могат да се

придвижат по единия от банкетите на автомобилния път. Банкетът се проектира с широчина не по-малка от 3,5 м и се стабилизира.

(5) При еднопосочни пътища се предвиждат уширения за разминаване (обръщатели).

(6) Водите от пътищата, по които се движат автомобилите, превозващи отпадъци, и верижните и уплътнителните машини за депониране на отпадъците, се отвеждат за обезвреждане.

Чл. 24. (1) С генералния план се решават площадковите инженерни мрежи за водоснабдяването, канализацията, вкл. при необходимост ретензионни басейни или пречиствателни съоръжения, за електроснабдяването, телефонизацията, а при необходимост - и за топлоснабдяването или газоснабдяването.

(2) В зависимост от разположението на площадката нейните инженерни мрежи се включват към инженерните мрежи на промишлената зона или към тези на населеното място.

(3) Местоположението и оразмеряването на инженерните мрежи по ал. 1 са в зависимост от броя и диаметъра на тръбопроводите при осигуряване на минимална широчина на инсталационната зона и спазване изискванията на нормативните актове за минималните отстояния при успоредно прекарване и пресичане на отделните видове подземни проводни.

Чл. 25. Вертикалната планировка на площадките за третиране на отпадъци се проектира:

1. с оглед осигуряване на терен с релеф, благоприятен за изпълнение на строителството и експлоатацията на съоръженията и инсталациите, като се съобразява с релефа на площадката;

2. с отчитане на геоложките, инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия, а при депата за отпадъци, хвостохранилищата и шламоохранилищата - и на технологията за депониране и на изискванията за минимални наклони на билото и въздушните откоси на горния изолиращ екран;

3. при максимално запазване на естествения релеф;

4. при баланс на изкопните и насипните земни маси, като при депата за отпадъци, хвостохранилищата и шламоохранилищата се отчита необходимостта от осигуряване на земни маси в непосредствена близост до тялото на депото за нуждите на депонирането и рекултивацията на горния изолиращ екран;

5. с оглед предпазване на площадката от наводнение от повърхностни води чрез създаване на оптимални наклони за събиране и отвеждане на повърхностните води, вкл. за ограничаване достъпа на повърхностни води до тялото на депата и хвостохранилищата;

6. при осигуряване по възможност на гравитачно отвеждане на отпадъчните води до ретензионните басейни, пречиствателните съоръжения или съответните водоприемници за пречистените води;

7. с оглед създаване на условия за ефективни композиционни решения за разположение на сградите и съоръженията.

Чл. 26. (1) Озеленяването на площадките за третиране на отпадъци се извършва чрез тревни площи и залесяване с дървета и храсти при отчитане на техните санитарно-защитни свойства, декоративни качества и на устойчивостта им към вредните вещества, отделяни в атмосферния въздух и почвата, като съществуващата растителност максимално се запазва.

(2) Залесяването при биологичната рекултивация на депа, хвостохранилища и шламоохранилища се предвижда с дървета и храсти с плитка коренова система.

(3) На площадките за третиране на отпадъци чрез изгаряне и пиролиза не се допускат дървесни насаждения, които отделят при цъфтежа си памук, влакна и други подобни вещества, както и засаждане на иглолистни дървета.

(4) На площадките за осъществяване на дейности по третиране на отпадъци, от които се очаква съществено въздействие върху атмосферния въздух, не се допускат дървета и храсти в плътни групи и зони, създаващи условия за натрупване на вредни вещества в работната зона.

(5) При площадки със скорост на вятъра над 10 м/сек през трите най-студени месеца в годината и при площадки, разположени в надветрената страна спрямо населени места и други територии, подлежащи на здравна защита, се предвижда защитен пояс от дървета откъм посоката на преобладаващите ветрове.

Глава четвърта **ГЕОЛОЖКИ, ИНЖЕНЕРНО-ГЕОЛОЖКИ, ХИДРОГЕОЛОЖКИ И** **ХИДРОЛОЖКИ УСЛОВИЯ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ** **ПЛОЩАДКИТЕ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ**

Раздел I

Геоложки, инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия за **оценка и избор на геоложката основа. Геоложки и хидрогеоложки** **проучвания**

Чл. 27. (1) Оценката и изборът на геоложката основа (земната основа на съоръженията) се извършват в зависимост от вида на отпадъците и дейността по третирането, която ще се осъществява на територията на площадката.

(2) Геоложките, инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания се извършват в обем и обхват, достатъчни за правилното оценяване на възможностите съответният терен да бъде използван за осъществяване на предвидените дейности по третиране на отпадъци.

(3) Геоложката основа и проектите решения за съоръженията за третиране на отпадъци трябва да осигуряват надеждна защита срещу замърсяването на водите, почвата и земната основа.

Чл. 28. (1) Терените на площадките за третиране на отпадъци трябва да осигуряват чрез естествената земна основа или чрез земната основа в съчетание с допълнителни технически мероприятия:

1. удовлетворяване на изискванията за носеща способност и устойчивост на съоръженията за третиране на отпадъци;

2. геоложка бариера срещу проникване и разпространение на замърсяване на геоложката основа в дълбочина и на подземните води;

3. максимално ниво на подземните води на дълбочина най-малко 1 м под котата на фундиране - при депата, хвостохранилищата, шламоохранилищата, съоръженията за полево компостиране и др., които представляват риск за замърсяване на подземните води.

(2) По-високо ниво на подземните води от посоченото в ал. 1, т. 3 се допуска, когато се докаже, че това няма да възпрепятства изпълнението на елементите на долния изолиращ екран и на неговата устойчивост и при условие, че се осигури надеждна защита срещу замърсяване на подземните води.

(3) Земната основа под съоръженията по ал. 1, т. 3, върху която се извършва фундирането, трябва да удовлетворява следните условия:

1. да представлява естествена геоложка бариера, която във възможно най-голяма степен да ограничава разпространението на вредни вещества (да се състои от естествени слабопропускливи почви с висока адсорбционна способност), по възможност с коефициент на филтрация “ от $1.10E(-7)$ м/сек;

2. да е хомогенна, от ненапукани скали или свързани литоложки разновидности в твърда до твърдопластична консистенция;

3. да не е разположена в зони с повишена сеизмичност и в тектонски активни зони, в области с незатихнали свлачища или срутища, в области с възможни слягания и пропадания над изоставени минни изработки или каверни и в карстови райони.

Чл. 29. (1) Площадките, предназначени за депа, хвостохранилища, шламоохранилища и съоръжения за полево компостиране, се определят въз основа на следните геотехнически критерии:

1. геоморфология на района;

2. геоложки строеж, литоложки състав и физико-механични и деформационни характеристики;

3. тектонски строеж;

4. физико-геоложки процеси и явления в региона;

5. хидрогеоложки условия и режим на подземните води, в т. ч.:

а) наличие на водоносен хоризонт, основни параметри;

б) взаимодействие между водоносните хоризонти и отделните техни части (зони);

в) химически състав на подземните води и оценка на тяхната агресивност;

г) хидравлична връзка между повърхностни и подземни води и области на подхранване;

д) зона на аерация;

6. носимоспособност и деформации на земната основа;

7. устойчивост на терена (опасност от хлъзгане);

8. поведение при земетръс и други динамични въздействия;

9. трайност на естествените и изкуствените бариери;

10. вписване на съоръжението в съществуващия ландшафт;

11. необходимост от допълнително заздравяване и отводняване на земната основа;

12. условия за ограничаване миграцията на замърсителите в геоложката основа и водите;

13. ниво на риска и опасност от аварии;

14. надеждност на наличната естествена геоложка бариера и на естествените материали за изолация.

(2) Геоложките, инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания имат за цел изясняване на условията в участъка на площадката (геоморфоложкия, геоложкия, литоложкия и тектонския строеж, физико-механичните и деформационните свойства на литоложките разновидности, хидродинамичните, хидрохимичните и миграционните параметри на отделните водоносни и водоупорни хоризонти, инженерно-геоложките явления и процеси и др.) и осигуряване на данни за изработване на прогноза за изменението им при строителството, в процеса на експлоатацията на съоръженията за третиране на отпадъци, както и след прекратяване на тяхната експлоатация.

Чл. 30. (1) При избора на площадките за третиране на отпадъци се извършват геоложки и хидрогеоложки проучвания.

(2) Геоложките и хидрогеоложките проучвания имат за цел изясняване на инженерно-геоложките условия в участъка на строителството (геоморфоложкия, геоложкия и литоложкия строеж, свойствата на строителните почви, хидрогеоложките условия, физико-геоложките и инженерно-геоложките процеси и явления) и осигуряване на прогноза за изменението им при строителството, в процеса на експлоатация на съоръженията за третиране на отпадъци, както и след прекратяване на тяхната експлоатация.

Чл. 31. (1) Инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания включват:

1. инженерно-геоложки и хидрогеоложки оглед;
2. събиране, анализ и обобщаване на данните за геоложките, инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия в района на площадката, в т. ч. на съществуващите материали по стари проучвания;
3. инженерно-геоложка и хидрогеоложка картировка;
4. полеви проучвателни работи и лабораторни изследвания;
5. изработване на доклад за резултатите от проведените проучвания.

(2) Видът и обемът на геоложките и хидрогеоложките проучвания се определят в зависимост от проектните изисквания към земната основа на съоръженията за третиране на отпадъци, сложността на природните условия и степента на изученост на района.

Чл. 32. Инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания се извършват по проучвателна програма, съставена от проучвателя и одобрена от инвеститора, която съдържа:

1. съществуващи сведения (архивни проучвания) за геоморфоложкия и геоложкия строеж, хидрогеоложките условия, физико-геоложките и инженерно-геоложките процеси и явления, състава, състоянието и свойствата на строителните почви в района (участъка) на строителството;
2. обосновка на мащабите за инженерно-геоложката картировка и системата за изследване на литоложките разновидности и почвените води, като се отчитат сложността на природните условия, типът и класът (категорията) на проектираното съоръжение, сроковете и честотата на стационарните наблюдения;
3. специални изисквания към вида, обема и методите на проучване в участъците с развитие на неблагоприятни физико-геоложки и инженерно-геоложки процеси и явления (свлачища, срутища, карст и др.), а също и разпространението на особени строителни почви (пропадъчни, засолени, заторфени и др.).

Чл. 33. (1) С инженерно-геоложкия и хидрогеоложкия оглед се извършват:

1. оценка на качеството на събраните данни за инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия на района за строителството и набелязване на варианти за разположението на площадките и трасетата на комуникациите;
2. сравнителна оценка на инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия по набелязаните варианти за разположението на площадките и трасетата;
3. предварителна оценка на възможността за развитие на инженерно-геоложки процеси и изменение на режима и състоянието на подземните води и

геоложката основа под въздействие на строителството и експлоатацията на сградите и съоръженията.

(2) При инженерно-геоложкия оглед се извършват маршрутни наблюдения.

Чл. 34. Събраните данни да характеризират разпространението на водоносните хоризонти, техните параметри и защитеността им, условията на залягане и свойствата на особените литоложки разновидности, както и причините за развитие на неблагоприятни процеси и явления.

Чл. 35. (1) С инженерно-геоложката и хидрогеоложката картировка се извършват комплексно изучаване и оценка на инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия на района (участъка) за строителство.

(2) Границите на картировъчните работи в различни мащаби се определят както от особеностите на околната среда, така и от набелязаните обемно-планировъчни решения на сградите и съоръженията.

(3) Инженерно-геоложката и хидрогеоложката картировка предшества другите проучвателни работи и резултатите от тях се използват за съставяне на предварителни работни карти за инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия, райониране на територията, насочване и обосновка на специализираните проучвателни работи.

(4) При картировка в райони с развитие на неблагоприятни процеси и явления, вкл. в райони с влияние на минни разработки, е необходимо:

1. да се установят ориентировъчно границите на разпространение на тези процеси и явления и подземни изработки;

2. да се установят условията и причините за тяхното възникване и развитие, а също и наличието на деформирани сгради и защитни съоръжения;

3. да се набележат участъци за провеждане на стационарни наблюдения и изследвания.

Чл. 36. (1) Специализираните полеви проучвателни работи и изследвания се извършват за:

1. установяване на геоложкия профил и на условията за залягане на литоложките разновидности;

2. определяне на свойствата на литоложките разновидности и на състава на разкритите подземни води чрез полеви и/или лабораторни изследвания;

3. очертаване на зоните с проява на инженерно-геоложки явления и процеси, изясняване на механизма и закономерностите в тяхното развитие;

4. определяне на условията на залягане и разпространение, режима и химическия състав на подземните води, хидроложките параметри на водоносните хоризонти и връзката им с повърхностните води.

(2) Лабораторните изследвания се извършват с цел определяне на състава, състоянието и строителните свойства на литоложките разновидности, както и за определяне на химичния състав на подземните води, тяхната агресивност и корозионна способност.

(3) Специализираните полеви проучвателни работи и изследвания включват:

1. направа на проучвателни изработки (сондажи, шурфове, галерии и др.);

2. щампови натоварвания, пресиометрия, статична и динамична пенетрация;

3. геофизични изследвания;

4. опитно-филтрационни изследвания;

5. опитно-миграционни изследвания;
6. специални инженерно-геоложки изследвания, вкл. обследване на земната основа под деформирани сгради и съоръжения;
7. стационарни (мониторингови) наблюдения;
8. анализ и обработка на материалите и съставяне на технически отчет (заключение).

(4) Видът и гъстотата на проучвателните изработки, както и видът и обемът на специализираните изследвания се избират и проектират в зависимост от геоложката сложност и степента на изученост на района, както и от категорията на сградата или съоръжението.

Чл. 37. Дълбочината на опробване на проучвателните изработки се определя с отчитане размера на зоната на взаимодействие на сградите и съоръженията с геоложката среда. Границите на тази зона се очертават, като се вземат под внимание предназначението, видът, размерите и особеностите на конструкцията на сградите и съоръженията, сложността на инженерно-геоложките условия, разпространението, съставът, състоянието и особеностите на почвените пластове и неблагоприятните физико-геоложки процеси и явления.

Чл. 38. Вземането на проби от проучвателните изработки, тяхното опаковане, съхранение и транспортиране в лабораториите се извършват съгласно съответните стандарти или одобрени методики.

Чл. 39. (1) Лабораторните изследвания се извършват за изучаване на физико-механичните и деформационните свойства на литоложките разновидности, за изясняване на основните закономерности на изменението им и изучаване на химичния състав на подземните води.

(2) Лабораторните изследвания на инженерно-геоложките проби се извършват при отчитане на условията на работа (напрегнатото състояние) на земната основа в зоната на взаимодействие на сградите и съоръженията с геоложката среда.

(3) Лабораторните изследвания осигуряват данни за определяне на изчислителните стойности на показателите за физико-механичните свойства на отделните инженерно-геоложки разновидности в съответствие с изчислителните схеми на съоръженията и техните основи.

(4) Лабораторните изследвания на земните проби се извършват по действащите в страната стандарти.

(5) За определяне на агресивността и корозионната способност на подземните води към материалите на строителните конструкции водните проби от водоносните хоризонти се изследват съгласно БДС 9075 и БДС 3097.

Чл. 40. С полевите изследвания се уточнява геоложкия профил, очертават се лещовидните и слабите прослойки и се установяват закономерностите на изменение на свойствата на литоложките разновидности в хоризонтална и вертикална посока.

Чл. 41. Геофизичните методи се прилагат в комбинация с лабораторните и полевите изследвания за изясняване на нееднородния строеж на литоложките видове, състава, състоянието и условията на залягането им, за изясняване на тектонските нарушения и карстовите зони, както и условията на залягане на водоносните хоризонти.

Чл. 42. Опитно-филтрационните работи се правят за изясняване на хидрогеоложките условия, основните хидрогеоложки параметри на водоносните

хоризонти и водоупорните изолиращи пластове и за прогнозиране на промените, които биха настъпили при строителството и експлоатацията на сградите и съоръженията, като заблътвания, замърсяване и изменение на химичния състав на подземните води.

Чл. 43. Стационарни наблюдения се правят при необходимост за установяване на динамиката и развитието на геоложките процеси и явления, връзката им с геоморфоложките елементи и форми на релефа, режима и химичния състав на подземните води.

Чл. 44. Резултатите от инженерно-геоложките и хидрогеоложките проучвания по тази глава се анализират, интерпретират и обобщават, като се оформят в доклад (отчет) от изпълнителя на проучванията.

Раздел II

Хидроложки условия за оценка и избор на местоположението на площадките за третиране на отпадъци

Чл. 45. Оценката и изборът на местоположението на площадките за третиране на отпадъци, в зависимост от хидроложките условия, са в пряка зависимост от вида на отпадъците (опасни и неопасни) и дейността по третирането, която ще се осъществява на територията на площадката, по отношение на ограничаване риска от замърсяване на околната среда от отпадъците, чрез въздействие върху тях на водите от естествените водни течения и естествените и изкуствените водоеми при заливане на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци.

Чл. 46. Площадките за третиране на отпадъци и съоръженията, разположени върху тях, трябва да удовлетворяват следните хидроложки условия:

1. съоръженията за третиране на отпадъци да не попадат в заливаемата територия, определена при изчислителна обезпеченост на максималните водни количества за:

а) естествени водни течения (реки) - 1 % за съоръжения за третиране на опасни отпадъци, 5 % за съоръжения за третиране на неопасни отпадъци със срок на експлоатация над 10 години и 10 % за съоръжения за третиране на неопасни отпадъци със срок на експлоатация до 10 години включително;

б) хидротехнически съоръжения (ХТС), в зависимост от класа на хидротехническото съоръжение, определено по глава втора "Класификация на хидротехническите съоръжения" на "Норми за проектиране на хидротехнически съоръжения. Основни положения" (публ., БСА, бр. 11 от 1985 г.), както следва:

- при ХТС I клас - 0,01 % за съоръженията за третиране на опасни отпадъци, 1% за съоръженията за третиране на неопасни отпадъци със срок на експлоатация над 10 години и 5 % за съоръженията за третиране на неопасни отпадъци със срок на експлоатация до 10 години включително;

- при ХТС II клас - 0,1 % за съоръженията за третиране на опасни отпадъци и съгласно буква "а" - за съоръженията за третиране на неопасни отпадъци;

- при ХТС III клас - 0,5 % за съоръженията за третиране на опасни отпадъци и съгласно буква "а" - за съоръженията за третиране на неопасни отпадъци;

- при ХТС IV клас - 1 % за съоръженията за третиране на опасни отпадъци и съгласно буква "а" - за съоръженията за третиране на неопасни отпадъци;

2. съоръженията по пътя на водата и утайките до и в пречиствателните станции за обезвреждане на отпадъчни води да се класифицират и проектират

при изчислителна обезпеченост на максималните водни количества, както следва:

а) при пречистване на отпадъчни води от съоръжения за третиране на опасни отпадъци - II клас, с обезпеченост 0,1 %;

б) при пречистване на отпадъчни води, от съоръжения за третиране на неопасни отпадъци - IV клас, с обезпеченост 1 %;

3. хвостохранилищата и шламохранилищата да се класифицират по таблица 4 и да се проектират при изчислителна обезпеченост на максималните водни количества съгласно таблица 6 на "Норми за проектиране на хидротехнически съоръжения. (Основни положения)";

4. тялото на депата да бъде предпазено чрез подходящи съоръжения от повърхностни и подземни води;

5. съоръженията по пътя на инфилтратата в дренажната система на отпадъчното тяло да се проектират при изчислителна обезпеченост на максималните количества инфилтрат, както следва:

а) при депа за опасни отпадъци - с обезпеченост 1 %;

б) при депа за неопасни отпадъци - с обезпеченост 10 %.

Чл. 47. (1) При избор на площадките за третиране на отпадъци се извършват хидроложки проучвания, които имат за цел определяне на наличието на посочените в чл. 46 хидроложки условия.

(2) С хидроложките проучвания се изясняват хидроложките условия на площадката и се получават сведения, необходими за определяне на заливаемите площи от съществуващите водни течения и ХТС.

(3) Хидроложките проучвания включват:

1. събиране, анализ и обобщаване на наличните данни за хидроложките и метеороложките условия на района на площадката за третиране на отпадъци, вкл. материалите от предишни проучвания;

2. хидроложки оглед;

3. хидроложки наблюдения и изследвания;

4. хидрографски работи;

5. определяне на необходимите във връзка с избора на площадка заливаеми площи и на изчислителните параметри за проектирането на отводнителните дренажни системи и за проектирането на хвостохранилища и шламохранилища.

(4) Хидроложките проучвания се извършват по програма, която съдържа:

1. сведения за изучеността на района на проучванията;

2. хидроложка характеристика на района и местните природни условия - режим на реките, водоемите и ХТС, особености на релефа, климата и др., влияещи на хидроложките условия за избор на площадките за третиране на отпадъци;

3. обследване на водосборите, в които е възможно образуване на разрушителни водни и наносни потоци;

4. изследване на русловите процеси и тенденциите за деформиране на леглото на реките след хвостохранилища, шламохранилища и др. ХТС, използвани за отпадъкохранилища;

5. изследване агресивните свойства на водите и др.

(5) Резултатите от хидроложките проучвания се оформят и представят от изпълнителя на проучванията във вид на инженерно-хидроложки доклад или инженерно-хидроложко заключение.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "отпадъци", "битови отпадъци", "производствени отпадъци", "опасни отпадъци", "строителни отпадъци", "третиране на отпадъци", "обезвреждане на отпадъци", "рециклиране на отпадъци", "преработване на отпадъци", "депониране на отпадъци" и "масово разпространени отпадъци" са съгласно § 1, т. 1 - 12 от допълнителните разпоредби на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда;

2. "оператор" е юридическо или физическо лице, на което е издадено разрешение за обезвреждане на отпадъци и отговаря за стопанисване на площадка за третиране на отпадъци и за управление на дейността по отпадъците в периода на експлоатацията и след закриването на площадката;

3. "максимална плътност на застрояване", "максимална интензивност на застрояване", "максимална интензивност на застрояване, изразена в обем" са съгласно чл. 9, 10 и чл. 23, ал. 3, т. 4 от Наредба № 5 за правила и норми по териториално и селищно устройство (обн., ДВ, бр. 48 от 1995 г.; изм., бр. 30 от 1996 г. и бр. 7 от 1998 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 13, ал. 2 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда.

§ 3. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството съгласувано с министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването.